

Haukilan tuulivoimapuiston osayleiskaava / Käynnistäminen

KH 28.04.2025 § 105
300/10.02.02/2025

United Bankers Oy:n (Y-2355443-6) hankeyhtiö UBRE Wind Echo Ky (Y-3395759-7) suunnittelee yhtenäistä tuulivoimahanketta Äänekosken ja Viitasaaren kaupunkien alueelle. Yhtiö on jättänyt 14.4.2025 Äänekosken kaupungille kaavoitusaloitteen Haukilan tuulivoimayleiskaavan laatimisesta. Viitasaaren kaupunki on hyväksynyt kaavoitusaloitteen osaltaan syyskuussa 2024.

United Bankers Oy on keskisuuri, kotimainen sijoitustuotteita ja -palveluita tarjoava yritys. Vuonna 1986 perustettu sijoitusalan konserni aloitti liiketoimintansa arvopaperivälityksellä. Tänä päivänä yhtiön liiketoiminta-alueisiin kuuluvat varainhoito ja pääomamarkkinointipalvelut. Varainhoidossa yhtiö on erikoistunut reaaliomaisuussijoittamiseen.

UBRE Wind Echo Ky on hankeyhtiö, joka omistaa aloitteessa esitetyn Haukilan tuulivoimapuiston. Yhtiön kotipaikaksi tulee kaavoituksen edetessä Viitasaari. Hankeyhtiö on osa Erikoissijoitusrahasto UB Uusiutuvaa Energiaa, jonka hallinnoinnista vastaa UB Rahastoyhtiö Oy. Rahastoyhtiö on osa United Bankers Oyj -konsernia.

Hankealue ja lähtötiedot:

Haukilan hankealue sijoittuu Viitasaaren Pyydysmäen ja Äänekosken Honkakankaan alueille. Hankealueen pinta-alaksi on esitetty 2170 hehtaaria, josta Äänekosken kaupungin puolelle sijoittuu 190 ha. 12 voimalan kokonaisuudesta yksi (1) voimala voisi sijoittua Äänekosken kaupungin puolelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on 300 metriä (napakorkeus 200 m, roottorin halkaisija 200 m) ja niiden voimaletko 7,2 MW.

Kaavoituksen ohessa alueelle laaditaan lakisääteinen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). Suunnittelualan rajaus, tuulivoimaloiden ja muiden tuulipuiston rakenteiden sijoittuminen tarkentuu osayleiskaavan laadinnan ja YVA-prosessin aikana. Kaavasunnittelussa otetaan huomioon YVA-selvityksen tulokset sekä maanomistajien ja muiden sidosryhmien näkemykset. Hankeyhtiö on aloittanut selvitystyön suunnittelualan soveltuvuudesta tuulivoimatuotantoalueeksi. Hankealueelle ei sijoitu pohjavesialueita.

Tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen tavoitteena on, että osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jolloin yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan rakentamisluvan perusteena. Kaavan sisältöä koskevat kysymykset ratkaistaan alueidenkäyttölain mukaan osayleiskaavamennettelyssä.

Maanomistustilanne hankealueella; hankealue on kokonaisuudessaan yksityisessä tai valtion omistuksessa.

Tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen: Äänekosken kaupungin puolelle sijoittuva tuulivoimala täyttää kaupunginvaltuuston hyväksymässä Uusiutuvan energian strategiassa esitetyn 2,5 km:n etäisyyden asutukseen. Viitasaaren kaupungin puolella sijaitseva lähin voimala sijoittuu noin 2,0 km:n etäisyydelle Äänekosken kaupungin puolella olevasta loma-asunnosta ja 2,5 km:n etäisyydelle pysyvän asumisen rakennuksesta.

Hakijan tavoitteena on, että osayleiskaava olisi valmis kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi vuoden 2027 lopussa.

Kaavoitustilanne

Maakuntakaava; Keski-Suomen maakuntakaava on saanut lainvoiman 28.1.2020. Maakuntakaavan päivitys on käynnistynyt rullaavana kaavana. Ensimmäinen päivitys, Keski-Suomen maakuntakaava 2040 käsitteli mm. seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Vähintään 10 tuulivoimalan alueet osoitettiin kaavassa tuulivoimatuotantoon soveltuvana alueena (tv). Muualle Keski-Suomen alueelle voi yleiskaavoittaa alle 10 voimalan kokonaisuuksia.

Koko maakuntaa koskeva suunnittelumääräys; "Uusiutuva energia: Tuulivoiman ja siihen liittyvän sähkönsiirron suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, elinkeinoihin, luontoon, pinta- ja pohjavesiin ja eri hankkeiden yhteisvaikutukset sekä vaikutukset ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen. Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto Puolustusvoimien pääesikunnalta. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa alle 4 km:n etäisyydelle Puolustusvoimien alueista eikä alle 12 km:n etäisyydelle varalaskupaikoista. Asuin-, kauppa-, teollisuus-, työpaikka- tai vapaa-ajan alueita suunniteltaessa on mahdollisuuksien mukaan selvitettävä geoenergian ja puun hyödyntämismahdollisuudet." Tuulivoimatuotantoon soveltuvana alueena (tv) on osoitettu Kannonkosken ja Äänekosken kuntarajalle, Kannonkosken ja osittain Viitasaaren puolelle sijoittuva aluerajaus.

Yleiskaava; Hankealueelle tai sen vaikutusalueelle ei sijoitu yleiskaavoja.

Asemakaava; Hankealueelle tai sen vaikutusalueelle ei sijoitu asemakaavoja tai ranta-asemakaavoja.

Muut suunnitelmat ja ohjelmat

Uusiutuvan energian strategia; Äänekosken kaupungin uusiutuvan energian strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.11.2024. Strategian toimenpiteinä esitetään mm. seuraavaa:

"*Tuulivoimapuiston rakentamisen mahdollisuudet tarkastellaan aina kaavoituksella, hankkeen suunnittelun yhteydessä tulee myös samanaikaisesti suunnitella hankkeen liittyminen sähköverkkoon, tuulivoimalaa tai niiden huoltoteitä ei saa sijoittaa pohjavesialueille, tuulivoimapuiston vaikutukset pohjaveteen selvitetään kaavoituksen*

yhteydessä, tuulivoimalaa ei saa sijoittaa pohjaveden muodostumisalueelle eikä alueen välittömään läheisyyteen ja lisäksi vedenottamoiden lähelle on jätettävä riittävä suojaetäisyys. Sijoituspaikassa sekä sähkölinjojen rakentamisessa tulee välttää luonnontilaisia ja luonnonarvoiltaan arvokkaita alueita. Hankkeen toteuttaminen ei saa katkaista tärkeitä viheryhteyksiä. Tuulivoimalahankealue tulee lähtökohtaisesti sijoittaa niin kauas asutuksesta tai muusta häiriintyvistä kohteesta, ettei ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa ole tarpeen mahdollisessa muutoshankkeessakaan. Tuulivoimala ei voi sijaita lähempänä kuin 2,5 km asutuksesta (vakinaisesta tai kesäasutuksesta) tai kymmenen kertaa napakorkeus. Välkevaikutukselle asetettua raja-arvoa (8 tuntia/vuosi) ei saa ylittää. Tuulivoimaloista aiheutuva melu ei saa ylittää kulloinkin voimassa olevassa valtioneuvoston asetuksessa tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista säädettyä. Huomioidaan STM asetus sisämelusta. Melumallinnus on tehtävä todennäköisimmin käytettävällä voimalatyypillä ja päivitetään rakennuslupavaiheessa.”

Kaavoituksen toimivalta

Hallintosäännön 22 § mukaan yleiskaavan käynnistämisen toimivalta on kaupunginhallituksella.

Äänekosken kaupunki vastaa omalta osaltaan tuulivoimayleiskaavoituksesta, ohjaa ja valvoo kaavan laadintaa sekä kaavakonsultin toimintaa.

Tuulivoimakaavoituksesta aiheutuvat kustannukset

Kaavoitusaloitteen hakijan kanssa allekirjoitetaan sopimus kaavoituksen käynnistämisestä. Sopimukseen kirjataan tavoitteet, kustannusten jakautuminen, alustava aikataulu ja voimassaolo. Äänekosken kaupunki perii yleiskaavan laatimisesta alueidenkäyttölain 77 c §:n mukaisesti laatimiskustannukset. Kaava-asiakirjat laatii hanketoimijan kustannuksin konsultti ja kaupunki hoitaa vain hallinnon ja aineistojen nähtäville asettamisen. Kaavakonsultti hoitaa osallisten kuulemisen. Mikäli kaupunginhallitus päättää käynnistää tuulivoimaa koskevan osayleiskaavan laatimisen, kaavoitussopimus laaditaan ennen kaavoituksen vireilletuloa.

Kaavoitusprosessi ja ympäristövaikutusten arviointimenettely

Kaupunki ohjaa tuulivoimayleiskaavoituksen hallintoa. Kaavoituksen rinnalla toteutettavan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) hallinnollisesta ohjauksesta vastaa alueellinen ELY-keskus.

Esityslistan liitteenä on hanketoimijan kaavoitusaloite, jossa on esitys Haukilan tuulivoimahankkeen alustavasta rajauksesta, hankkeen aikatauluehdotus, melumallinnus, välkemallinnus ja kartta asutuksen sijoittumisesta.

Valmistelija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, puh. 040 717 7479
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus:

- 1) päättää käynnistää asiakohdan mukaisen oikeusvaikutteisen tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen kaavoitusaloitteen mukaiselle Haukilan hankealueelle;
- 2) hyväksyy YVA- ja kaavoituskonsultiksi Ramboll Finland Oy:n; ja
- 3) päättää, että kaavoitussopimus tehdään kaupungin ja UBRE Wind Echo Ky:n kesken kaavoituksen vireilletulovaiheessa.

Päätös

Keskustelun kuluessa Joni Kotilainen ehdotti, että ei käynnistetä eikä tehdä kaavoitussopimusta.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaupunginjohtajan ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota ei kuitenkaan ole kannatettu, joten se raukeaa.

Puheenjohtaja totesi kaupunginjohtajan ehdotuksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi.

- - - - -